

Nytt om gammelt

August 2018 – Nr. 3/18

FÅBERG OG LILLEHAMMER HISTORIELAG

Grimsdal-tur 9. september

Historielaget inviterer til busstur «Rondane rundt» søndag 9. september.

Vi starter fra Busmoen på Lillehammer presis kl. 09 og kjører til Ringeby og over Venabygd-fjellet til Enden i Solli. Solli var fram til 1965 Hedmarks minste kommune med 356 innbyggere. Vi følger elva Atna nordover til Sohlberg-plassen. Etter en stopp der Harald Sohlberg malte sitt berømte «Vinternatt i Rondane», fortsetter turen gjennom Grimsdalen, en av Norges lengste seterdaler. Grimsdalshytta er ei betjent DNT-turisthytte, og der blir det rømmegrøt og spekemat (alternativ lunsj mulig, si fra ved påmelding). Og vi får vite litt om dalen, seter-

drifta og hytta. Neste stopp blir på Kvam der vi får omvisning i Gudbrandsdal krigsminnesamling, og etterpå kaffe m.m. og litt om det Jon Selfors har samla (Skottetoget m.m.) på Verts-huset Sinclair. Beregna retur til Lillehammer i 18-tida.

Turen koster kr 600 (kr 650 for ikke-medlemmer) som dekker buss, lunsj på Grimsdalshytta, kaffe / te og bite ti, og inngang og omvisning på Gudbrandsdal krigsminnesamling. Gjerne kontant betaling på bussen.

Påmelding seinest mandag 3. september til Jostein Valved, tlf. 924 03 233, e-post jvalved@online.no.

På turen får vi rømmegrøt og orientering på Grimsdalshytta, 994 m o.h. Foto: Grimsdalshytta, DNT Oslo

Harald Sohlberg «Vinternatt i Rondane»

Maleren Harald Sohlberg (1869-1935) var en nyromantisk billedkunstner. Sohlberg har en stor produksjon å vise til. Ofte er det forskjellige versjoner av det samme motivet. Han regnes blant våre mest kjente malere. Maleriene finnes i privat eie og i gallerier rundt i hele verden.

Harald Sohlbergs mest kjente bilde er «Vinternatt i Rondane», også kalt «Vinternatt i fjellene». Det lagde han i

flere utgaver og både som oljemaleri og fargelitografi. Den første utgaven av «Vinternatt i Rondane» ble til i 1901. Hovedutgaven, det vil si det store oljemaleriet i Nasjonalgalleriet i Oslo, ble imidlertid ikke ferdig før vinteren 1913-1914, etter at det var påbegynt i 1911. Siden arbeidet han videre med motivet som fargelitografi, og også en malerutgave i de siste leveårene. Til sammen finnes

det, i tillegg til alle litografiene, 20 utgaver av bildet, de fleste i vannfarger eller i blandet teknikk på papir. (I ei lytteravstemming i NRK 1995 ble «Vinternatt i Rondane» valgt til Norges nasjonalmaleri.)

Blant Harald Sohlbergs andre kjente malerier er «Sommernatt» (1899), «Efter snestorm, Lillegaten Røros» (1903), «Natt Røros kirke» (1904) og «Blomstereng nordpå» (1905).

NORGE P.P. PORTO BETALT

Nytt om gammelt

utgis av Fåberg og Lillehammer Historielag, Postboks 331, 2602 Lillehammer. Bankkonto: 2000.24.19115 Vipps-nr. 51 31 6 post@faberghistorielag.no www.faberghistorielag.no Jon Thorsrud har tatt seg av produksjonen.

Turen til Sundgården

Det var varsla regnbyger og på formiddagen regna det litt. Det var vel årsaka til at bare 15 personer tok turen til Sundgården søndag 17. juni. De tidligere lærerne på Smestad ungdomsskole Kirsten Andberg og Anne Fænn Bergseth fortalte om Sundgården i gammel tid og om ulykka 10 desember

1816 da 12 konfirmanter og en roer drukna. Vi fikk også høre om istandsettinga med mange gode hjelpere og om Smestad ungdomsskoles bruk av Sundgården til opplæring de siste 30 årene. Vi som deltok, fikk ei fin og lærerik opplevning mens vi kunne nyte kaffe, saft og lefse.

Nye hjemmesider

Innholdet på de nye sidene begynner nå å falle på plass. Tekster og artikler som skal videreføres er gjennomgått, oppdatert og kvalitetssikret. Menyene er tydeligere og mer oversiktelige. Informasjon om de til enhver tid aktive arbeidsgruppene vil få en mer framtrædende plass. Lederen av historielaget vil få en egen spalte der hun regelmessig vil komme med ytringer i forhold til historielagets virksomhet. Det mangler fortsatt å få på plass noe bildemateriale som illustrasjon

til de forskjellige tekstene. Vi håper hjemmesidene nå etterhvert blir mer informative og brukervennlige alt billigere, utstedelse av Nytt om gammelt bl.a.

Annet stoff er jo også aktuelt, hvis vi ønsker rask henvendelse til våre medlemmer.

En slik melding bør trolig være en forsiktig henstilling om at de som ønsker (og har), vil oppgi denne.

Julemarked på Maihaugen 1. og 2. desember

Historielaget er til stede og selger nye og gamle bøker, trolig i pakkhuset på stasjonen i byavdelinga.

Vil du betale kontingenten kontant?

Ikke alle medlemmer bruker nettbank. For å slippe gebyr ved betaling av kontingenten, kan den betales kontant. De som vil betale 2019-kontingenten kontant, kan gjøre det under boklanseringa 4. november i år, på julemarkedet 1. og 2. desember eller på de lokalhistoriske seminarene på Lillehammer litteraturhus (biblioteket) til vinteren. Kontingenten er uendra kr 175 for enkeltmedlem og kr 250 for familie-medlemskap.

Har du e-post?

For å nå medlemmer raskere og billigere, ønsker historielaget å ha e-postadresser til flest mulig av medlemmene. Vi har nå e-postadresse til 25 prosent, særlig de som er innmeldt de siste årene. De vi har e-post-adressa til, får ca. 20 august en e-post om det.

Vi vil være takknemlig om andre som har e-post-adresser sender den til post@faberghistorielag.no

Medlemsbladet Nytt om gammelt kan i framtida bli sendt som e-post til de som ønsker det. De som ønsker Nytt om gammelt på papir som nå, vil sjølsagt få det.

**FÅBERG OG
LILLEHAMMER**

Ny årbok presenteres søndag 4. november kl. 17

Når vi samler stoff til årboka, tenker vi historisk materiale som er minst femti år gammelt. Ikke den gangen. Siden 40-årsjubilanten Dølajazz er en viktig årlig festival i Lillehammer, har vi i år valgt å vie den god plass i årboka med en artikkel skrevet av Frode Sannum. Historien om de to grendeskolene Buvollen og Saksheim, som nå legges ned, er også fersk historie, nedskrevet av henholdsvis Haldis Tunset og Eldbjørg Brekke. Vi åpner i tillegg årbok 2018 med noe så uvanlig som en nåtidig hyllest til byens «hellige fjell», Balbergkampen, skrevet av Rønnaug Hovhaugholen. Balbergkampen er synlig i bakgrunnen på svært mange gamle malerier og foto fra Lillehammer, men den er mindre omtalt skriftlig. Nå har for øvrig byens avis også nettopp hatt en omtale av dette byens nærmeste og mest besøkte fjell.

Den mest omfattende artikkel i årets bok starter imidlertid på 1800-tallet. Brynjulf Handgaard har skrevet om Hans Grindal, en gang Lillehammers rikeste mann, nå fullstendig glemt av sine bys-

barn. Hvorfor er han nærmest strøket ut av historien? Dette pirret Brynjulf Handgaards nysgjerrighet.

Tore Pryser har funnet nytt materiale om Marcus Thrane, og Randi Høstmælingen forteller om hvordan det var å vokse opp i Norges Bank, med fontenen på Stortorget som vaskebalje for dukkeklær.

Det finnes fremdeles stoff fra Den andre verdenskrig som er lite omtalt, blant annet innsatsen til lokale kvinnelige helter. Jon Vegard Lunde, som har skrevet en rekke bøker fra krigen, har en artikkel om dette. I tillegg får vi nye interessante detaljer fra de første krigsdagene, nedtegnet av Mikael Hovhaugholen.

Vi har med personlige minner fra Bergs danseskole, skrevet av Sidsel Sveberg og Jorun Krukhoug Kilvær og en beretning om da Erik Bystad som meget ung mann oppsøkte to av byens kjente kunstnere for å lære å male. Mari Ljones har skrevet en artikkel om folkemusikere i Fåberg, og Halgrim Øistad har skrevet om sildeturister. For å nevne noe av årets årbok, som vi dermed håper kan ha noe for enhver smak.

**Kirkesentret,
Langes gate 1 (nedenfor
Lars Skrefsrud-statuen ved
Lillehammer kirke, bak rødt
hus Skoletorget 8).
Gratis kaffe og biteti.
Alle velkomne.**

**GRASROT
ANDELEN**
NORSK TIPPING

Grasrotmidler til historielaget

Fåberg og Lillehammer historielag får årlig ca. 4-5 tusen kroner i grasrotmidler fra Norsk tipping. Tippere kan la 5 % av spilleinnsatsen gå til et

bestemt lag. Vi takker meget de av våre medlemmer som på denne måten tilgodeser oss!

Den som tipper, registrerer seg hos en kommisjonær og oppgir samtidig organisasjons-nummeret til laget eller foreningen en vil skal tilgodesees med disse 5 %.

Historielagets organisasjons-nummer er 989 704 656.

Lokalhistorisk seminar

Til vinteren tar historielaget og Høgskolen i Innlandet sammen med Litteraturhus Lillehammer sikte på 6-8 lokalhistoriske kveldsseminarer, hvert på ca. 1 ½ time, enkelte onsdagskvelder.

Når programmet er klart, blir det lagt ut på Lillehammer bibliotek. Det vil også bli lagt ut på historielagets nettside www.faberghistorielag.no.

